

MDC Sem.-1 Examination

404

Media for Development Issues

February-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

(Instructions: All questions carry equal marks)

Q.1 'વિકાસલક્ષી પત્રકારત્વ' વિશે સમજાવો. તેમજ વિકાસ પત્રકારત્વની ભૂમિકાનું રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય, એમ બંને દ્રષ્ટિકોણથી મૂલ્યાંકન કરો. ઉપરાંત, તે નીતિ ધડતર, જાહેર જાગૃતિ અને સામુદાયિક જોડાણમાં કેવી રીતે યોગદાન આપે છે? તે વિશે સમજાવો.

(14 Marks)

Or

Q.1 (A) 'ખોજ પત્રકારિતા' (Investigative Journalism) વિશે જણાવો. તેમજ બે યોગ્ય ઉદાહરણોની મદદથી તેના વિવિધ ઉદ્દેશ્યોનો પણ ઉલ્લેખ કરો.

(7 Marks)

Q.1 (B) ગરીબી, શિક્ષણ અને આરોગ્ય જેવા વિકાસના મુદ્દાઓ માટે રિપોર્ટિંગ કરતા પત્રકારોની નૈતિક ફરજો અને તેમની જવાબદારીઓ વિશે જણાવો.

(7 Marks)

Q.2 સમાચાર લેખનના વિવિધ સિદ્ધાંતોની સાથે સમાચાર મૂલ્યો સવિશેષપણે સમજાવો. તેમજ સમાચારલેખનમાં 'ઇન્વર્ટેડ પિરામિડ'ના ખ્યાલને સ્પષ્ટ કરો. ઉપરાંત, અસરકારક સમાચાર અહેવાલ લેખનમાં આ તમામ તત્ત્વો એક સાથે કેવી રીતે કેવી રીતે કાર્ય કરે છે? તે વિશે જણાવો.

(14 Marks)

Or

Q.2 (A) સમાચાર લેખનમાં પ્રોફાઇલ અને કોલમ સહિત વિવિધ પ્રકારનાં ફિચર રાઇટિંગ વિશે જણાવો. તેમજ આ તમામ સ્વરૂપો વાચકો સાથે સ્ટોરીટેલિંગ અને જોડાણ માટે કેવી રીતે અનુરૂપ બને છે? તે વિશે સમજાવો.

(7 Marks)

Q.2 (B) કોઇ પણ લેખ-સામગ્રીને સચોટપણે રજૂ કરવાની અગત્યતાને પ્રિન્ટ મીડિયામાં હેડલાઇન્સ અને કેપ્શન્સ સંદર્ભમાં સમજાવો. તેમજ વાચકોનું ધ્યાન ખેંચાય, તેવી હેડલાઇન્સ બનાવવા માટે પત્રકારો કઈ તકનીકોનો ઉપયોગ કરે છે? તે વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.3 મુદ્રિત માધ્યમો (પ્રિન્ટ મીડિયા)માં ઉપયોગમાં ભાષા અને શબ્દપ્રયોગની વૈવિધ્યતાને ધ્યાનમાં રાખીને બ્રોડકાસ્ટ મીડિયાના લેખન માટેના સિદ્ધાંતો અથવા શૈલીઓની ચર્ચા કરો. તેમજ આ બાબતો પ્રેક્ષકો સાથેના જોડાણ અને તેમની સમજને કેવી રીતે અસર કરે છે? તે પણ જણાવો.

(14 Marks)

Or

Q.3 (A) અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા અને પત્રકારોની નૈતિક જવાબદારીઓ વચ્ચેના સંતુલન વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. (7 Marks)

Q.3 (B) વેબ માટેના લેખનની વિશેષતાઓ સાથે ટેકનિકલ લેખન, બ્લોગ્સ અને ઓનલાઇન પત્રકારત્વના લેખન માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો વિશે જણાવો. (7 Marks)

Q.4 સમાચારપત્રો, સામયિકો અને ઈ-પેપર્સના ડિઝાઇન અને લેઆઉટના સિદ્ધાંતો વિશે ચર્ચા કરો. તેમજ પ્રેક્ષકોની સંલગ્નતા (ઓડિયન્સ એન્ગેજમેન્ટ)ને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રિન્ટ અને ડિજિટલ ફોર્મેટના સિદ્ધાંતો એક-બીજાથી કેવી રીતે અલગ છે? તે વિશે સમજાવો. (14 Marks)

Or

Q.4 (A) પત્રકારત્વમાં ફોટોગ્રાફીના વિકાસ વિશે જણાવો. તેમજ ડિજિટલ ટેકનોલોજી અને સોશિયલ મીડિયાના આગમન સાથે ફોટો જર્નાલિઝમની બદલાયેલી ભૂમિકા વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. (7 Marks)

Q.4 (B) આજના ડિજિટલ યુગમાં વિકાસલક્ષી પત્રકારત્વના ક્ષેત્રમાં કાર્યરત દ્વારા પત્રકારો દ્વારા અત્યારે વિશ્વસનીયતા, સંસાધનોની પ્રાપ્યતા અને પ્રભાવી પરિબળો સામે અનુભવાતાં પડકારો અને તકો વિશે નોંધ લખો. (7 Marks)

Q.5 નીચેના બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (14 Marks)

1. ફોટોગ્રાફીમાં 'વ્હાઈટ બેલેન્સ' (White Balance) વિશે સમજાવો.
2. વિકાસલક્ષી પત્રકારિતા કરતાં પત્રકારની પ્રાથમિક જવાબદારીઓ વિશે જણાવો.
3. ડીએસએલઆર (DSLR) અને આઈએસઓ (ISO) નું પૂર્ણ નામ લખો.
4. કન્ટેન્ટ એન્ગેજમેન્ટ રેટ (Engagement Rate) નો ઉપયોગ કેવી રીતે કરે છે? જણાવો.
5. અસરકારક હેડલાઇનના આવશ્યક ઘટકો કયા છે? જણાવો.
6. 'અપાર્ચર' (Aperture) શું છે? સમજાવો.
7. વિકાસલક્ષી મુદ્દાઓ વિશે લખતાં કોઈ પણ બે પત્રકારોના નામ જણાવો.
8. પ્રમાણભૂત સમાચાર એ વાર્તાથી વિશેષ જેવા લેખથી કેવી અલગ પડે છે? જણાવો.
9. 'બેક લાઈટ' (Back Light), 'કી લાઈટ' (Key Light) અને 'ફીલ લાઈટ'. (Feel Light) વિશે સમજાવો.
10. ફોટોગ્રાફીમાં 'ડેપ્થ ઓફ ફિલ્ડ' (Depth of Field) વિશે જણાવો.
11. 'વાઈરલ' કન્ટેન્ટ (Viral Content) એટલે શું? સમજાવો.
12. કોઈ પણ બે ફોટો એડિટિંગ સોફ્ટવેર જણાવો.

E1443-3

Masters in Development Communication (MDC)
MDC 404 Media for Development Issues
First Semester Examination
February 2025
(English Version)

Total Marks: 70

Time: 2:30 Hours

(Instructions: All questions carry equal marks)

Q.1 Explain 'Development Journalism'. Also evaluate the role of Development Journalism from both national and international perspectives and how does it contribute to policy-making, public awareness and community engagement?
(14 Marks)

Or

Q.1 (A) Define 'Investigative Journalism' in detail. Also mention its objectives with two suitable examples.

(7 Marks)

Q.1 (B) Analyze the ethical duties and responsibilities of development journalists in reporting on issues such as poverty, education and health.

(7 Marks)

Q.2 Discuss the principles of news writing, focusing on news values, the structure of a news story with the concept of the inverted pyramid. Also, explain, how do these elements work together to create effective news reporting?
(14 Marks)

Or

Q.2 (A) Mention different types of feature writing including profiles and columns. How do these forms allow for deeper storytelling and engagement with readers? (7 Marks)

Q.2 (B) What techniques can writers use to craft compelling headlines that capture readers' attention while accurately reflecting the content of the article with reference to headlines and captions in Print media?
(7 Marks)

Q.3 Discuss the principles or styles of writing for Broadcast media, focusing on how language, tone and pacing differ from print media. Also explain, How do these elements affect audience engagement and comprehension?
(14 Marks)

Or

Q.3 (A) Evaluate the balance between freedom of expression and the ethical responsibilities of journalists.
(7 Marks)

Q.3 (B) Analyze the unique characteristics of web writing, including technical writing, blogs and online journalism including the things to be kept in mind while writing for web journalism.
(7 Marks)

Q.4 Discuss the principles of designing and laying out newspapers, magazines and e-papers. Also explain, How do these principles differ between print and digital formats keeping audience engagement in focus?
(14 Marks)

Or

Q.4 (A) Discuss the evolution of photography in journalism. How has the role of photojournalism changed with the advent of digital technology and social media?
(7 Marks)

Q.4 (B) Discuss the challenges and opportunities that citizen journalists face in the digital age, particularly in terms of credibility, access to resources and the potential for impact. (7 Marks)

Q.5 Attempt any Seven out of Twelve: (14 Marks)

1. Define 'White Balance' in Photography.
 2. What are the primary responsibilities of a development journalist?
 3. Write the full form of DSLR and ISO.
 4. How do content creators use 'engagement rate'?
 5. What are the essential elements of an effective headline?
 6. Explain, What is 'Aperture'?
 7. Give names of any two journalists who are writing for Development Issues.
 8. What distinguishes a feature article from a standard news story?
 9. Explain, 'Back Light', 'Key Light' and 'Fill Light.'
 10. What do you understand by 'Depth of Field' in photography?
 11. What defines 'Viral' Content?
 12. Write any two Photo Editing Softwares.
-